

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

7. An sit contra libertatem Ecclesiasticam condere Statutum, vt immobilia non alienentur in extraneis, prohibendo expresse ne alienentur in personas Ecclesiasticas? Et notatur Statutum, quod non ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

est quia personæ Ecclesiasticæ magis exemptæ sunt à potestate Principis secularis, quam alienigenæ seculares, nam hi consentiendo possunt derogare iurisdictioni iudicis laici, ex l. i. C. de iurisd. omn. iudic. illæ autem minime, ut patet in cap. si diligenti, de foro compet. Ergo magis læduntur si lege laica obligentur, quam alienigenæ. Deinde magnum est delictum inter exemptos etiam in territorio, vel diœcesi existentes, & alios existentes extra territorium, vel diœcesim: nato illi etsi non sint de diœcesi, sunt tamen in diœcesi: hi tamen neque sunt in diœcesi, neque de diœcesi, quod etiam eodem modo dicendum est quoad territorium, ut patet ex Felino in cap. græne, num. 2. de officio ordin. Hinc sentiunt Doctores personæ exemptas in odiosis & onerosis non venire appellatione vniuersitatis, populi, & territorij, venire tamen in favorabilibus, ut docet Felinus & Paulus de Castro in cap. Rodolphus, n. 34. de rescript. Eademque distinctio adhibenda est quoad Clericos, qui cum sint pars reipublicæ, ex l. i. d. huius studij, ff. de iustit. & iur. veniunt appellatione populi in favorabilibus, secus autem in odiosis, ut notat Abbas in cap. Ecclesia sancta Maria, & Felinus ibidem num. 74. Decius n. 10. de consil. Merito igitur asseruit Riminaldus consil. 11, num. 101. vol. 1. in hac materia fallax esse argumentum de exteris ad Clericos: vnde ex his omnibus patet responsum ad argumentum pro negativa sententia adductum, & hæc omnia docet Ioannes Franciscus Fagnanus in respons. pro censuris Pauli V. part. 3. fol. 75. & Philippus Maynardus de priuileg. Eccles. part. 2. art. 22. num. 21. & seq. cum aliis penes ipsum.

3. Notandum est etiam hic obiter quod licet Princeps possit suis subditis prohibere immobilium alienationem, ex l. si in emptione, §. omnium, ff. de contrahend. emp. & ex l. de pollicitationibus, in fine, ff. de pollicit. tamen talis prohibitio non procedit in præiudicium Clericorum, & Ecclesiarum, tunc enim non valet, ex cap. fin. de immunitate Eccles. in 6. Vide Collegium Bononiense in respons. pro libertate Ecclesiasticæ, num. 14. Vgolmus in respons. ad Iurisconsulti. Gymnasij Patavinij, cap. 6. num. 8. & seq. cum Maynardo loco citato, num. 67. Nam licet dictum statutum quoad verba non videatur infringere Ecclesiasticam libertatem, cum præcipiat subditis; tamen quoad mentem est contra libertatem Ecclesiasticam, faciendo fraudem de persona ad personam, per ea quæ adducit Surdus volum. 3. consil. 301. num. 76.

RESOL. VII.

An sit contra libertatem Ecclesiasticam condere statutum, ut immobilia non alienentur extraneis, prohibendo expresse ut non alienentur in personas Ecclesiasticas?

Et notatur in tali casu posse Episcopos cogere statuentes, ut declarent illud statutum non debere extendi ad Clericos? Ex p. 1. tract. 2. Ref. 58. alias 57.

§. 1. Negatiue respondent aliqui, ut Molina, quod valde miror, de iust. tom. 1. tract. 2. disp. 140. num. 18. & alij quamplures Iurisconsulti, quos asserit, & sequitur nouissime Christophorus de Anguiano in tract. de legib. tom. 1. lib. 2. contr. 15. num. 33. & seq. & tales statuentes non incurtere in excommunicationem Bulla putauit Iacobus de Grassis in suis decis. part. 2. lib. 4. cap. 18. num. 233. vbi hæc verba asseruit: in statuto cauetur, quod nullus subditus potestati Mediolani possit alienare rem immobilem in non subditum nisi soluat tantum pro libra, expresse prohibendo, ne possit alienare in personam Ecclesiasticam, dico,

quod tale statutum est iudicium, & non improbandum, nec censendum contra libertatem Ecclesiæ: quia est conditum favore publici, & communis boni, & subditorum, ut eis salua immobilia, & territoria conferentur. Ita ille.

2. Sed talis opinio est contra communem, & veram sententiam omnium Theologorum, & Iurificonsultorum, quam inter alios docet Comitulus in 11. Apolog. cap. 1. n. 18. fol. mibi 26. Bonius in respons. ad M. Paulam, par. 3. fol. mibi 33. Colleg. Bonon. in respons. pro libert. Ecclesiastica, num. 18. & seq. Vgolmus in respons. ad Iurisconsulti. Gymnasij Patavinij, cap. 6. §. 1. & seq. Vignanius tract. de immunit. Eccles. disp. 3. concl. 2. Barbola in consil. ad lib. 1. Decret. tit. 2. cap. Ecclesia S. Maria, de consil. num. 22. tom. 1. Franc. Fagnan. in tract. de iust. consil. Pauli V. part. 3. fol. 41. Genuesis in pract. Ecclesiasticæ, n. 9. 379. num. 5. Duardus in Bulla Cam. lib. 2. can. 15. q. 19. num. 83. Filiucius tom. 1. r. 161. c. 10. num. 272. Reginaldus in praxi, tom. 1. lib. 9. c. 23. n. 359. Suar. contra Regem Angliæ, Martha de iurisd. part. 4. cent. 1. cas. 6. num. 16. Belletus in disquis. scilicet part. 1. tit. 4. §. 4. num. 1. & 4. vbi citat quamplures Doctores, Surdus lib. 3. consil. 301. num. 67. Maynardus de priuileg. Eccles. contra Venetos, part. 2. art. 22. num. 67. & seq. & alij.

3. Et ratio est, quia tale statutum prohibet Ecclesiasticis, quod nec naturali, nec diuino iure prohibitum est: imò, id humano iure concessum est, ut patet ex leg. generali, & leg. in hunc. de sacros. Eccles. vbi conceditur, ut Ecclesiasticis liberè legari, & donari possint à laicis eorum bona, tam inter viuos, quam inter mortuos. Et hoc facere prohibentes damnantur expresse in cap. eos. de immunit. Eccles. in 6. Et hoc maxime procederet, si statutum expresse prohiberet, ne fiat alienatio in Ecclesias, ut ex multis notat Bellet. vbi sup. num. 4. Et etiam si talis mentio Ecclesiasticorum non adesset, sed tantum laici, & subditi nominarentur; adhuc tale statutum Clericos non comprehenderet, nec illis præiudicaret: nam, ut bene notat Maynardus vbi sup. num. 68. licet dictum statutum, quoad verba, non videretur infringere Ecclesiasticam libertatem, cum præcipiat subditis, tamè quoad mentem, est contra libertatem Ecclesiasticam, faciendo fraudem de persona ad personam. Et in similibus non tantum inspicitur, cum quo statuens loquatur; sed in quem effectum sermo conferatur.

4. Adde, quod nulla dispositio generalis comprehendit casus, vel personas in specie priuilegiatas; & sub generali dispositione non comprehenditur id, quod in specie disponi non potest, ex leg. Lucius, §. pen. ad municip. Vnde ut supra dixi, valde miror, Grassium, virum Ecclesiasticum, doctum, & pium, contrarium dixisse. Et idè, speciatim loquendo de illo statuto Mediolanensi, obseruat Maynardus vbi sup. cum Menoch. lib. 9. consil. 878. num. 10. in fin. Senat. Mediolanensem consueuisse seruare, ut illud statutum Clericos non comprehendat.

5. Notandum est verò, quod, licet Coriolan. in expos. Bull. Canæ, excomm. 15. fol. mibi 958. asserat, statutum, quod non alienentur bona immobilia in extraneos, non esse contra libertatem Ecclesiasticam, tamen docet, in tali casu posse Episcopos cogere ita statuentes, ut declarent, illud statutum non debere extendi ad Clericos. Vide Surdum li. 3. consil. 301. n. 45.

RESOL. VIII.

An valeat statutum saculare, quo cauetur, ne bona immobilia transferantur in Ecclesiasticas personas sine Regiæ facultate? Ex part. 4. tit. 1. Ref. 13.

§. 1. Affirma

IN NATI
tribuit
O. IX. X.
E. III

Sup. in §. 2. huius Ref.

Sub hoc infra in Refol. 11. §. vnde. & in 14. §. Philopus Franc. &c.